

Pensionerna och pensionärernas ekonomi: utvecklingen åren 1995–2020

Sammanfattning av de viktigaste resultaten

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 6/2022

Pensionskyddscentralen
ELÄKETURVAKESKUS

Viktigaste resultat

- ✓ Antalet pensionärer har ökat från 1,1 miljon till över 1,5 miljoner. En allt större del av pensionärerna får arbetspension och är ålderspensionärer.
- ✓ Pensionärernas inkomster i proportion till förvärvsarbetandes har hållits oförändrade.
- ✓ Låga inkomster är lika vanliga bland pensionärerna som bland befolkningen i genomsnitt.
- ✓ Låga inkomster är vanligast bland ensamboende pensionärer, i synnerhet före 55 och efter 84 års ålder.
- ✓ I Finland har personer i pensionsåldern bättre ekonomi än i EU-länderna i medeltal.
- ✓ Pensionärernas ekonomi är en helhet. Den påverkas förutom av inkomster och förmögenhet också i synnerhet av hälsotillstånd, sociala relationer och boendefrågor samt attityden till ekonomin.

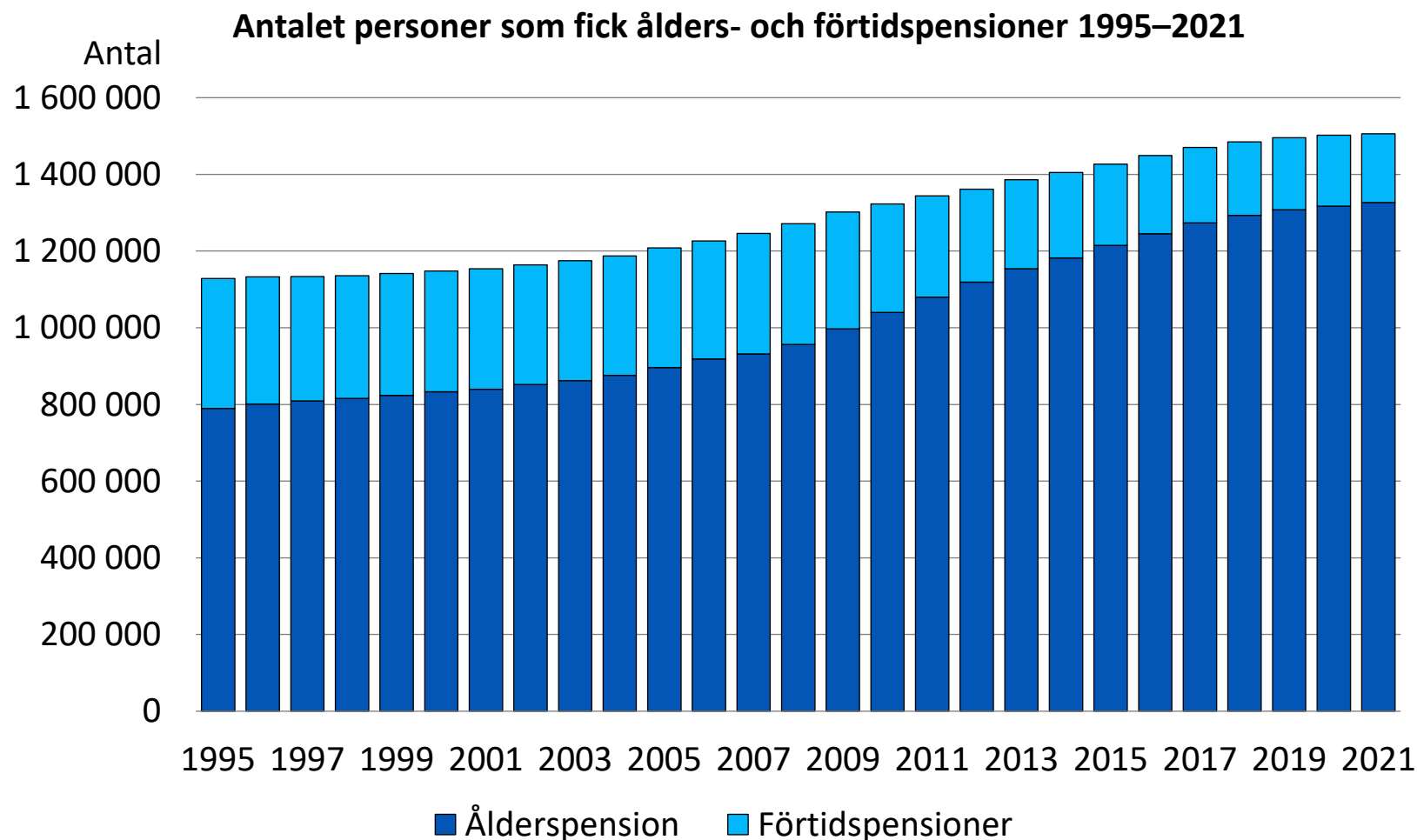
Hur har antalet pensionärer och strukturen inom gruppen utvecklats?

.....
Källa: Gemensamt statistikregister över pensionstagarna i Finland.

Mer än 1,5 miljoner pensionärer år 2021

– en tredjedel mera än år 1995

Ålderspensionärernas andel av samtliga pensionärer har ökat från 70 procent till 88 procent.

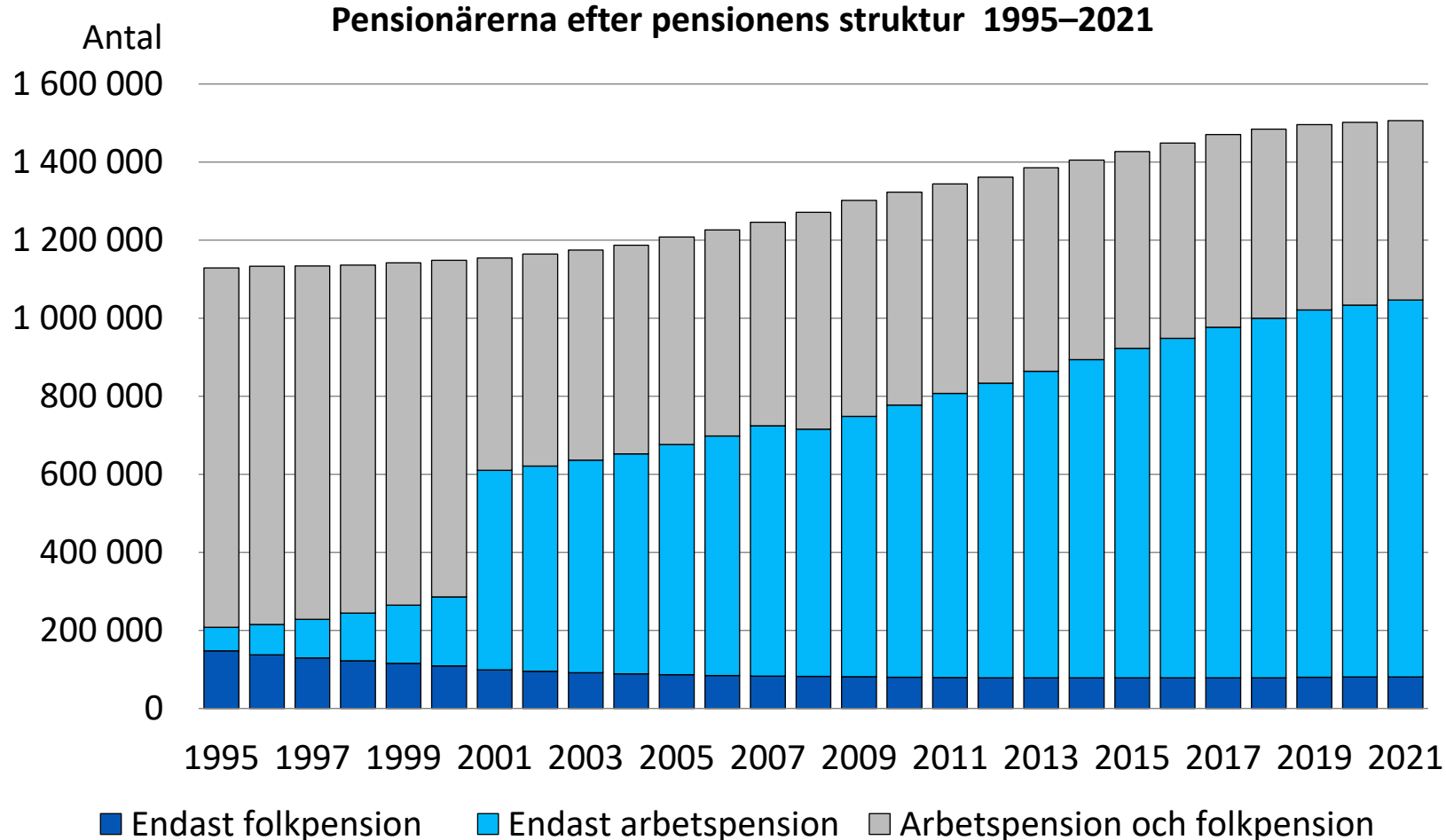
Antalet ålderspensionärer ökade kring år 2010 när de stora årskullarna nådde pensionsåldern.

Förtidspensionärerna är färre än tidigare. Det enda förtidspensionsslaget idag är sjukpension.

År 2021 var antalet sjukpensionärer nästan 40 procent mindre än år 1995.

Merparten av pensionärerna får arbetspension

– folkpension betalas till färre än tidigare

Andelen pensionärer som endast fick arbetspension har ökat från 5 procent till 64 procent av samtliga pensionärer, och den andel som endast fick folkpension har minskat från 13 procent till 5 procent.

Arbetspensionens betydelse har ökat i synnerhet bland ålderspensionärerna.

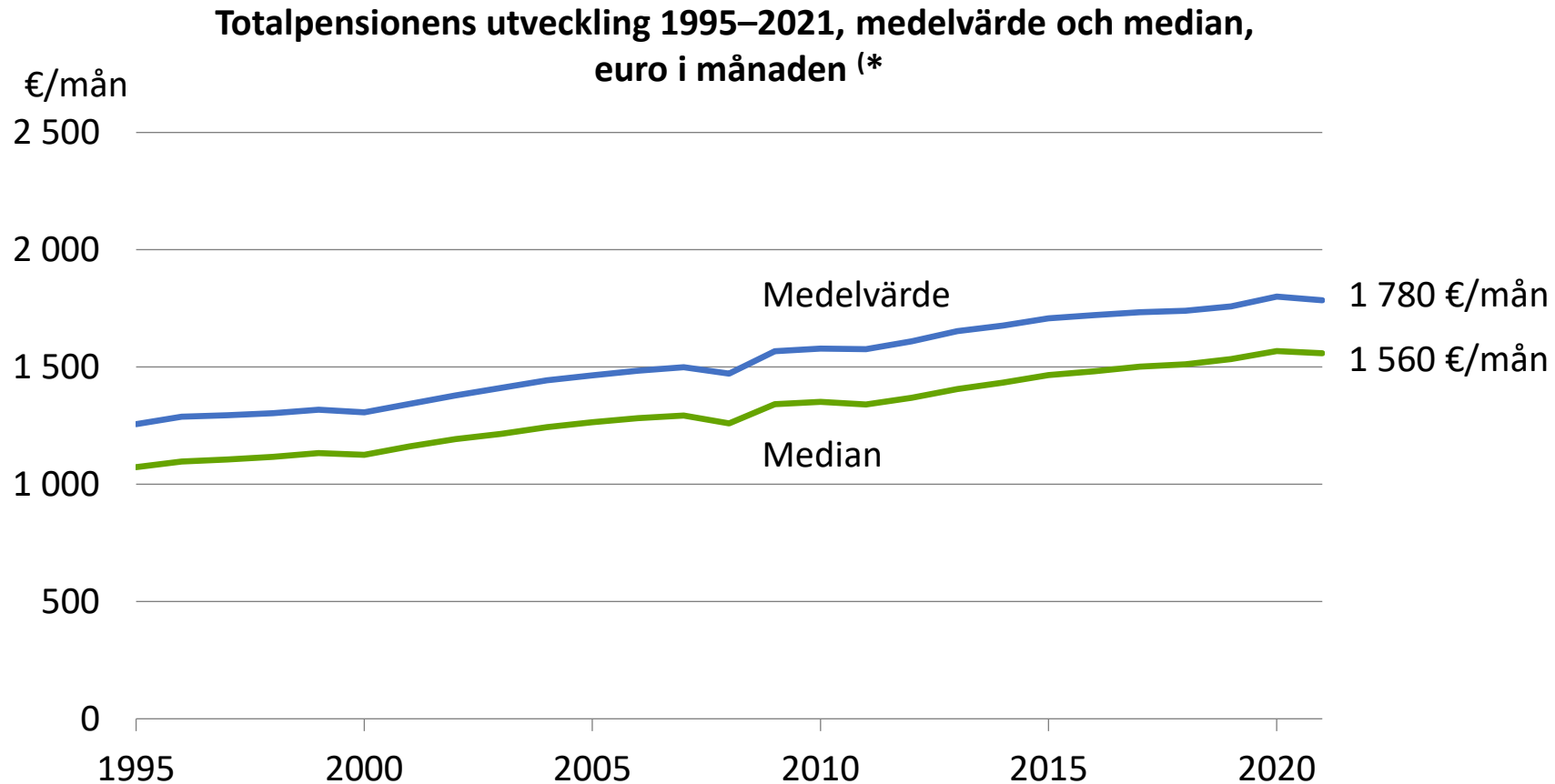
För sjukpensionärer har folkpensionen blivit viktigare än förr. Deras andel som endast får folkpension har ökat från 18 procent till 34 procent.

Hur har månadspensionerna utvecklats?

Källa: Gemensamt statistikregister
över pensionstagarna i Finland.

Åren 1995–2021 ökade totalpensionen reellt med mer än 40 procent

*) enligt 2021 års penningvärde.

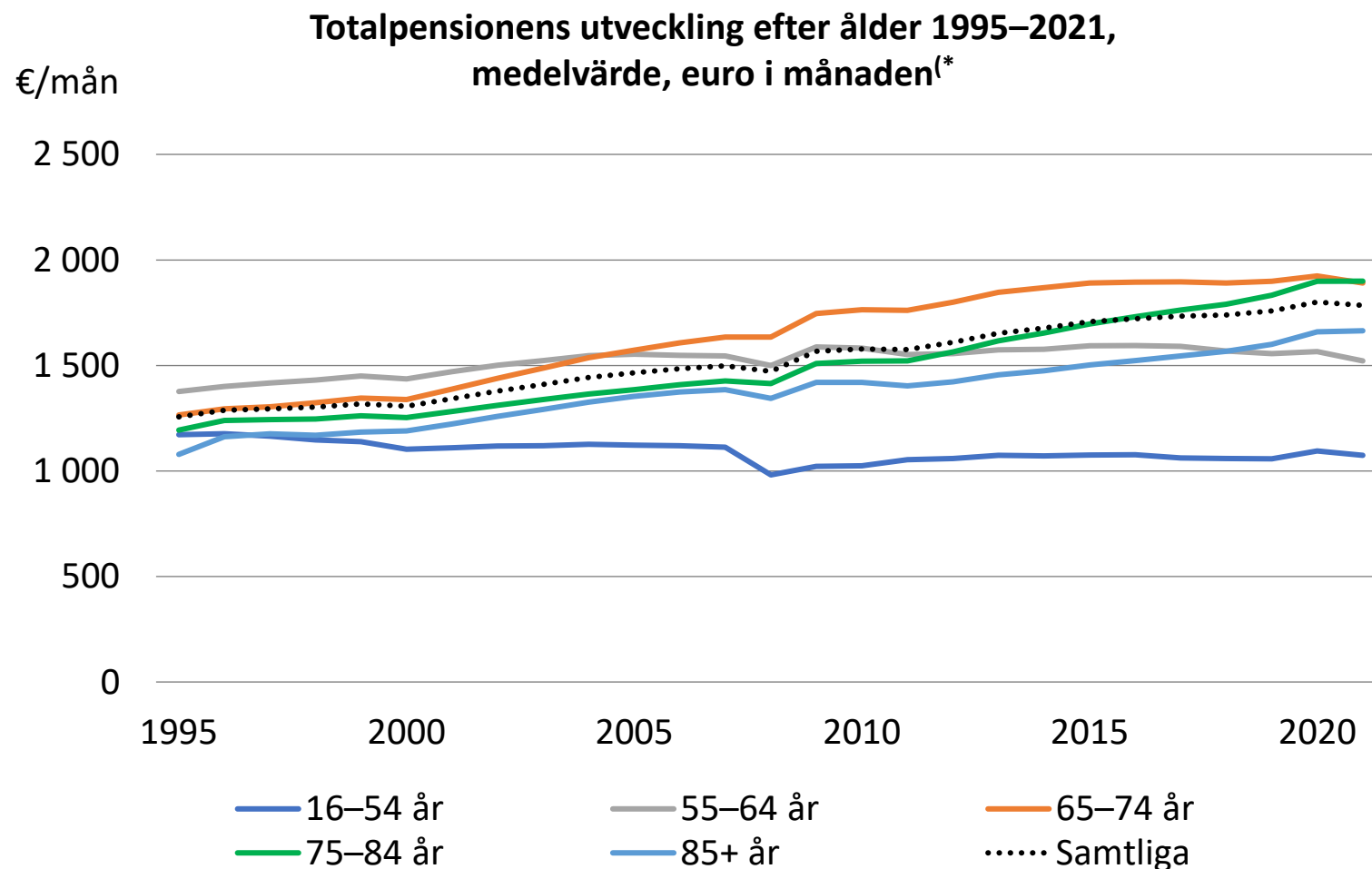
Medelvärdet för totalpensionen är 15–17 procent högre än medianen.

Under den period som studeras har totalpensionen ökat reellt med drygt 40 procent, dvs. ca 1,5 procent per år.

I bakgrunden till totalpensionens ökning är en förändring av strukturen i gruppen pensionärer.

I proportion till sysselsattas medelinkomst har pensionen hela tiden varit ca 50 procent.

Skillnaderna i pension mellan personer i åldern 65–74 och 75–84 har jämnats ut

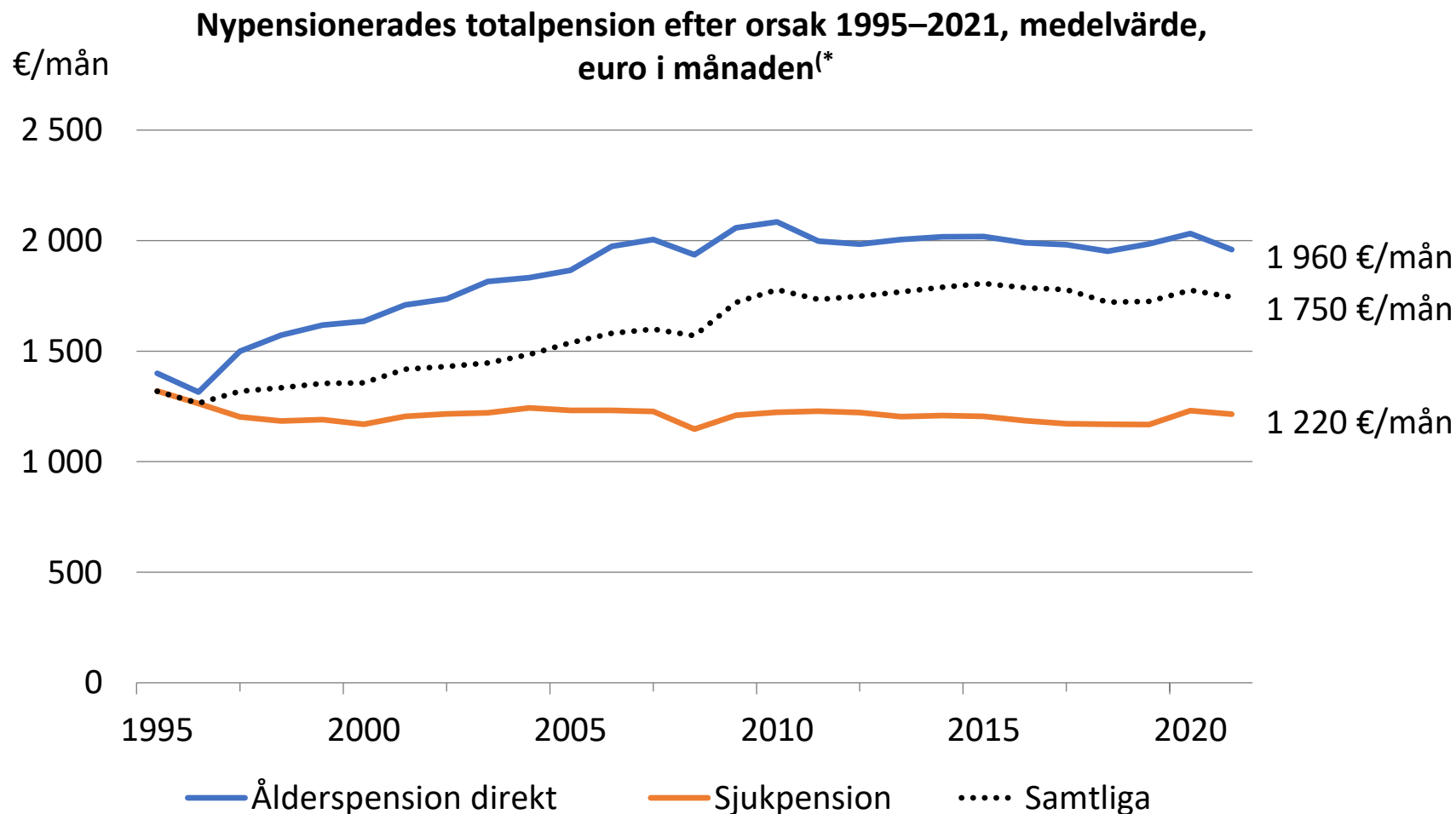
^(*) enligt 2021 års penningvärde.

År 2021 hade personer i åldersgrupperna 64–74 och 75–84 år den högsta totalpensionen, medan åldersgruppen under 55 år hade den lägsta totalpensionen.

Pensionen har höjts mest i åldersgruppen 75–84 år (sammanlagt 60 procent).

Pensionen i åldersgruppen under 55 år har inte höjts reellt.

Nypensionerades pensionsnivå har hållits lika sedan början av 2010-talet

^{*}) enligt 2021 års penningvärde.

Totalpensionen bland dem som gick i ålderspension år 2021 (och inte hade varit förtidspensionerade) var 60 procent högre än totalpensionen bland dem som gick i sjukpension.

Totalpensionen bland nya ålderspensionstagare ökade till början av 2010-talet och har sedan dess hållits på samma nivå.

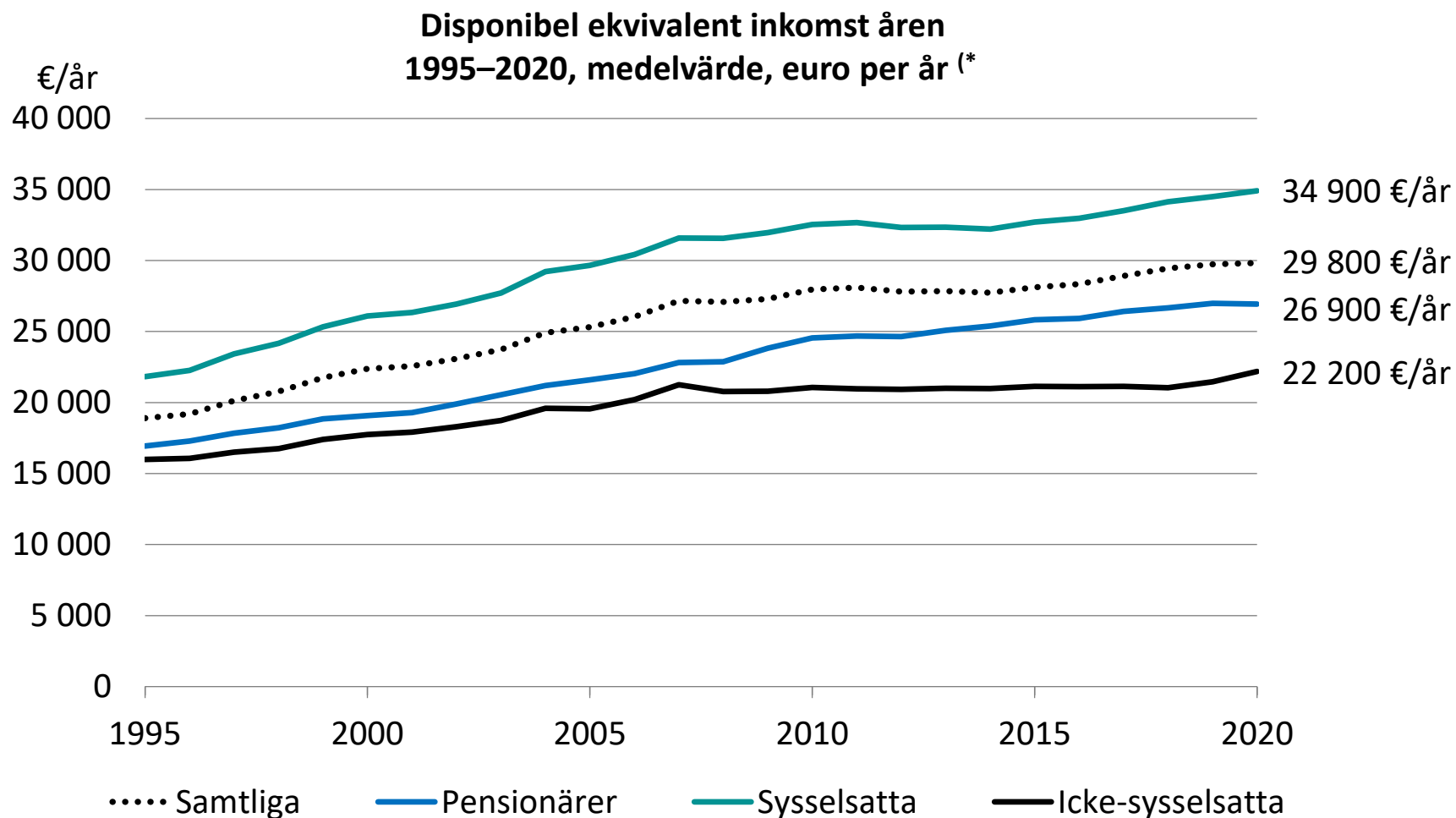
Nya sjukpensionstagares pensionsnivå har hållits oförändrad.

Hur har den disponibla inkomsten utvecklats?

Källa: Utvidgat totalmaterial om inkomstfördelningen, Statistikcentralen

Pensionärernas inkomstsituation i relation till de sysselsattas har inte förändrats

*) enligt 2021 års penningvärde.

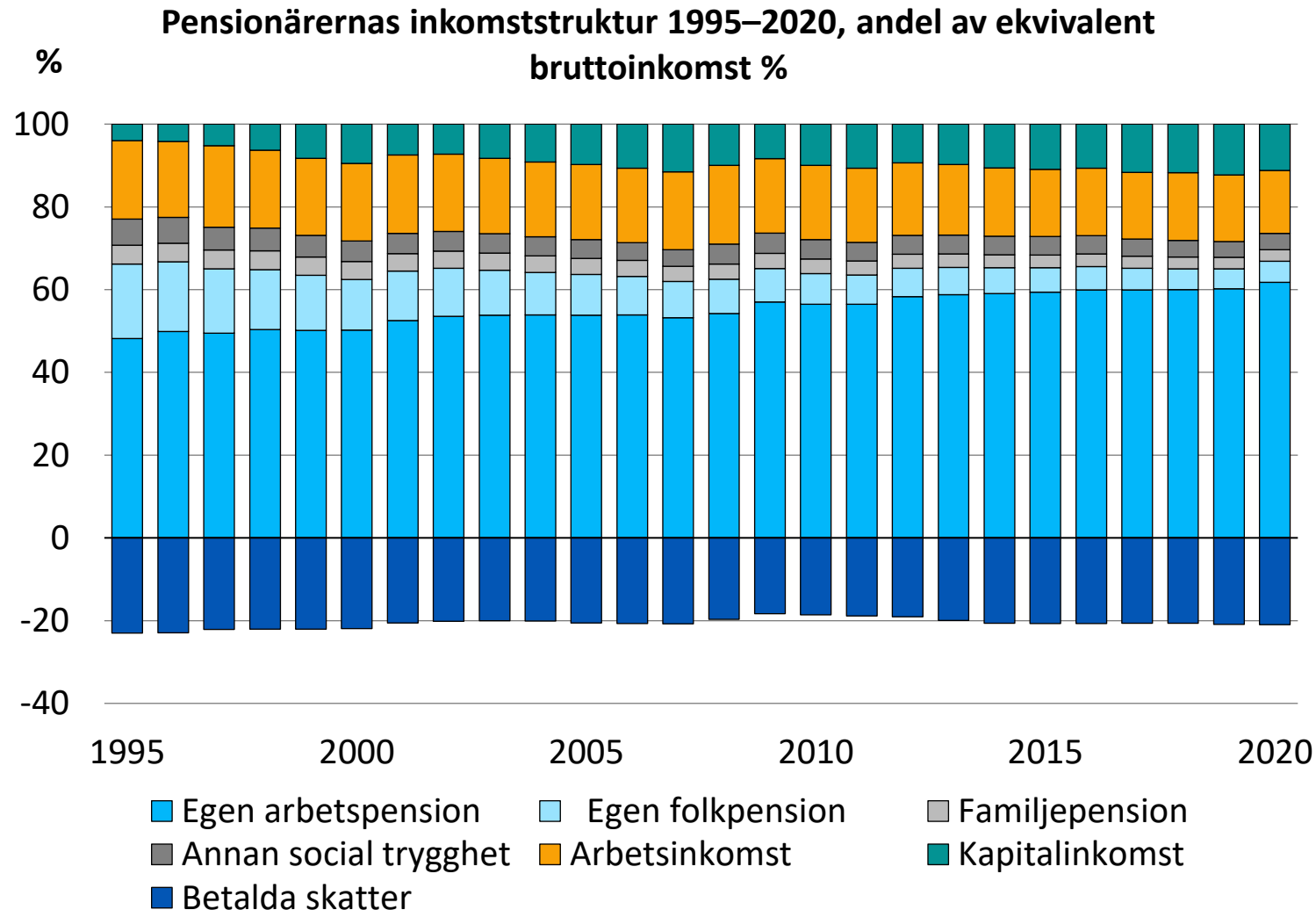
År 2020 var pensionärernas inkomster (hushållets disponibla ekvivalenta inkomst) en femtedel mindre än sysselsattas och en femtedel större än icke-sysselsattas.

Under den period som studeras har inkomsterna ökat reellt med 60 procent. Till slutet av 2000-talet ökade inkomsterna i en snabbare takt än på 2010-talet.

Pensionärernas inkomster i förhållande till sysselsattas inkomster har varierat mellan 73 och 80 procent.

Arbetspension på grund av egen yrkesbana är pensionärernas viktigaste inkomstkälla

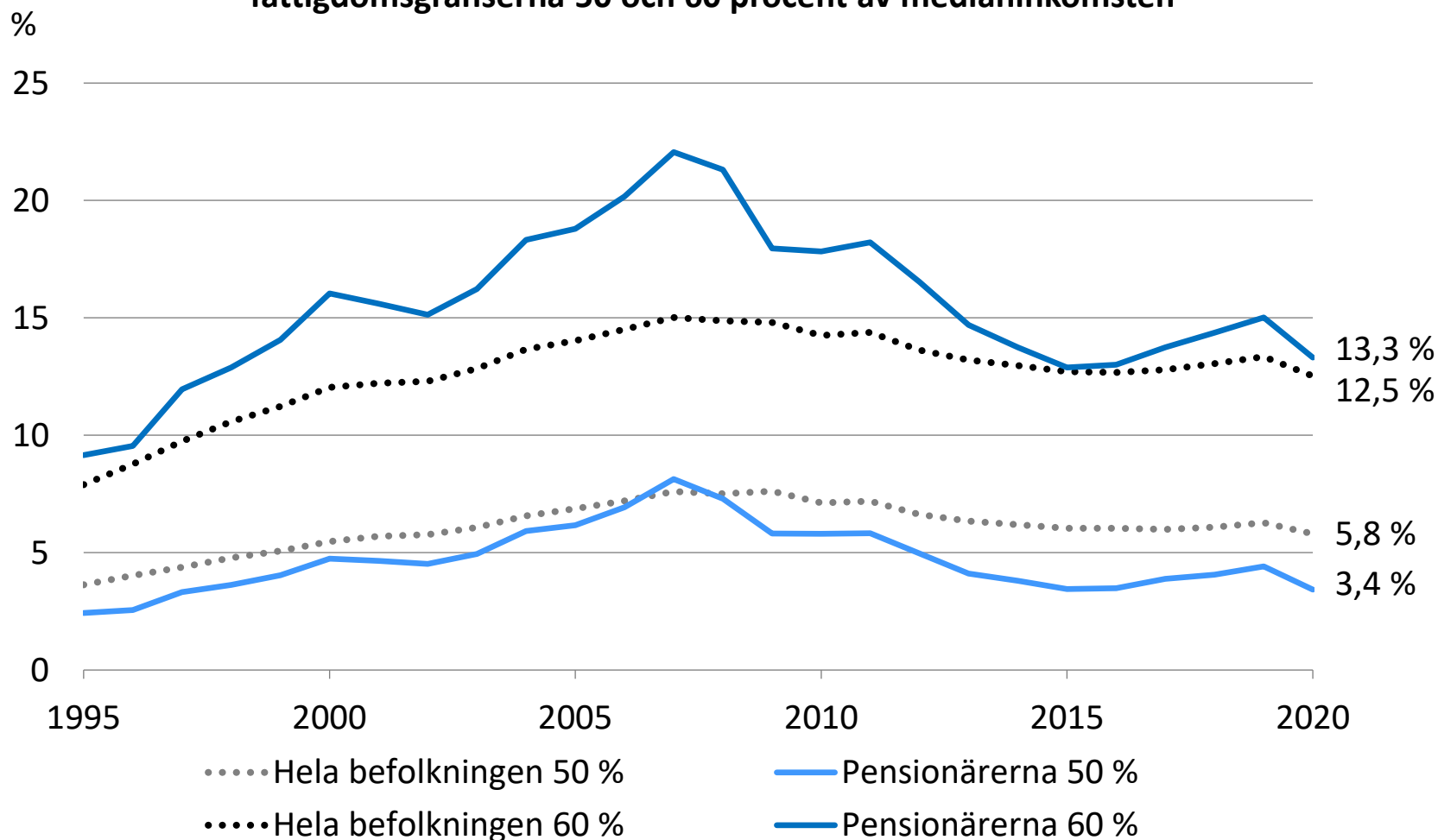
Av bruttoinkomsten (hushållets disponibla ekvivalenta inkomst före skatt)

- Den egna arbetspensionens andel har ökat från 48 till 61 procent.
- Folkpensionens och den övriga sociala trygghetens andel har minskat från 24 till 9 procent.
- Förvärvs- och kapitalinkomsternas andel har varierat mellan 23 och 28 procent.
- Skatternas andel har hållits kring 20 procent.

Låga inkomster lika vanliga bland pensionärer som bland hela befolkningen

Fattigdomsgraden bland pensionärer och hela befolkningen åren 1995–2020, fattigdomsgränserna 50 och 60 procent av medianinkomsten

År 2020 var fattigdomsgraden bland pensionärerna 13,3 procent och 12,5 procent i hela befolkningen enligt 60 procents fattigdomsgräns.

Enligt 50 procents fattigdomsgräns är fattigdomsgraden bland pensionärerna tre fjärdedelar lägre än enligt 60 procents fattigdomsgräns.

Jämfört med början av den period som studeras har fattigdomsgraden bland pensionärerna höjts och jämfört med mitten av perioden har den sänkts.

Bland pensionärer varierar andelen låginkomsttagare mer än bland hela befolkningen.

Låga inkomster är vanligast bland ensamboende pensionärer som är yngre än 55 eller äldre än 84 år

Fattigdomsgraden (fattigdomsrisk) bland pensionärer efter ålder och familjestorlek åren 1995–2020, fattigdomsgräns 60 procent av medianinkomsten, %.

	1995	2000	2005	2010	2015	2020
Pensionärer %	9	16	19	18	13	13
Ensamboende / ålder %						
18–54 år	20	34	48	54	45	47
55–64 år	15	23	30	35	29	32
65–74 år	20	33	32	29	23	26
75–84 år	26	38	44	42	29	27
Över 84 år	29	42	46	44	36	35
Minst två / ålder %						
18–54 år	3	8	13	14	10	10
55–64 år	2	4	5	5	4	4
65–74 år	2	7	6	4	2	2
75–84 år	3	8	12	9	4	3
Över 84 år	5	10	11	10	7	6

Låga inkomster är vanligare bland ensamboende än pensionärer som bor i minst två personers hushåll.

År 2020 var fattigdomsgraden bland ensamboende pensionärer under 55 år 47 procent. Bland ensamboende över 84 år var den 35 procent.

Under den period som studeras har fattigdomsgraden ökat mest bland dem som är yngre än 55 år.

Fattigdomsgraden bland dem som är äldre än 75 år har minskat på 2010-talet.

Hur har förmögenhet och skulder utvecklats?

.....
Källa: Enkätundersökning om pensionärernas
ekonomiska välfärd, 2020,
Pensionsskyddscentralen.

Ålderspensionärshushållens (64–88-åringar) nettoförmögenhet var högst bland dem som bodde i ägarbostäder och hade goda inkomster

De 19 procent av hushållen som hade den minsta förmögenheten (nettoförmögenhet under 15 000 €)

- 47 % hörde till den lägsta inkomstkvaliteten bland hushållen
- 51 % bodde ensamma
- 43 % bodde på hyra
- Inga betydande regionala skillnader

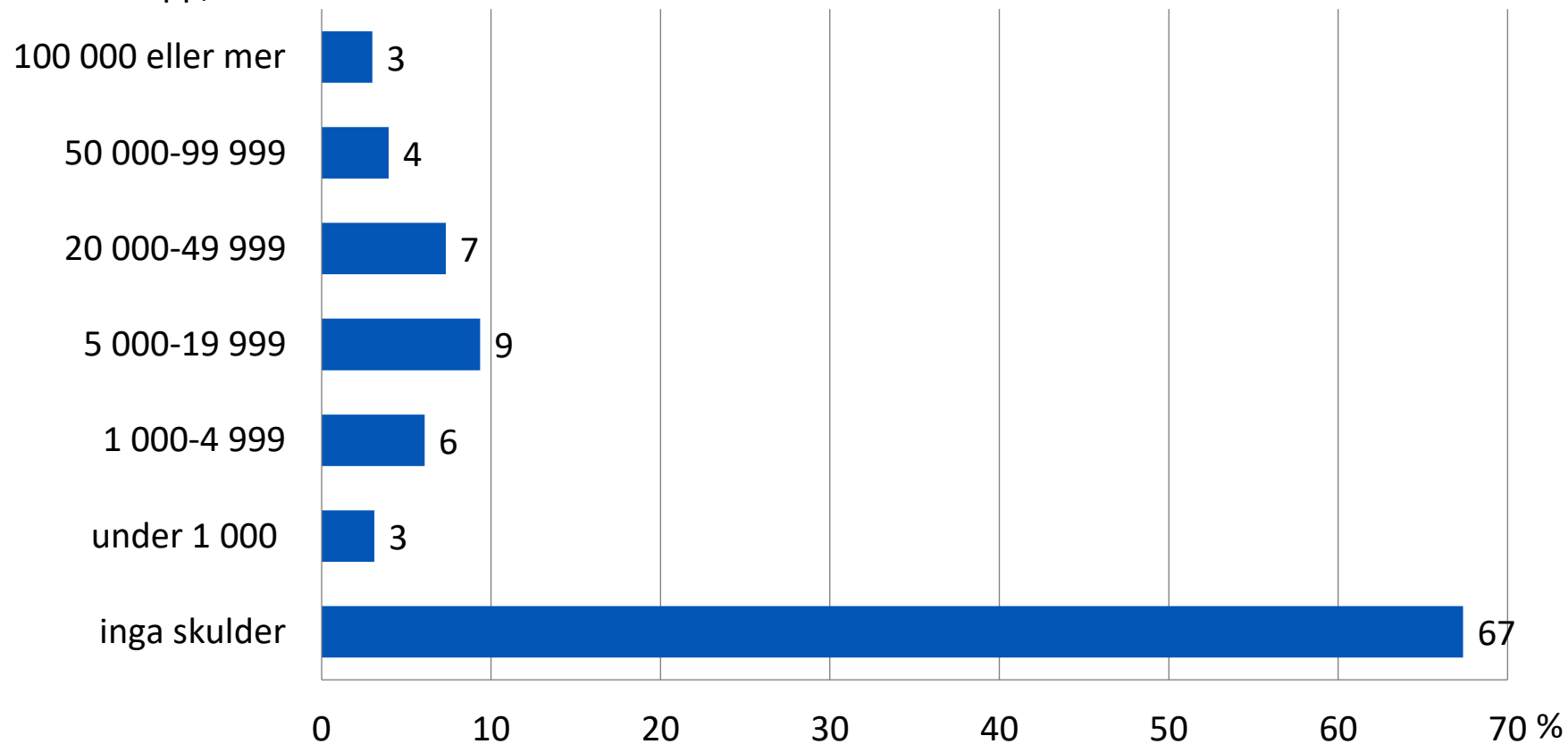
De förmögna 14 procenten av hushållen (nettoförmögenhet 400 000 € eller mera)

- 58 % hörde till den högsta inkomstkvaliteten bland hushållen
- 86 % bodde med en partner
- 98 % bodde i en ägarbostad
- 45 % bodde i Nyland

En tredjedel av ålderspensionärshushållen har skulder

Procentandelen av skuldsatta ålderspensionärshushåll i åldern 64–88 år och skuldbeloppet

Skuldbelopp, euro

Den ekonomiska belastningen av återbetalningen av skulderna upplevdes som

- liten av 41 %
- måttlig av 43 %
- stor av 16 %

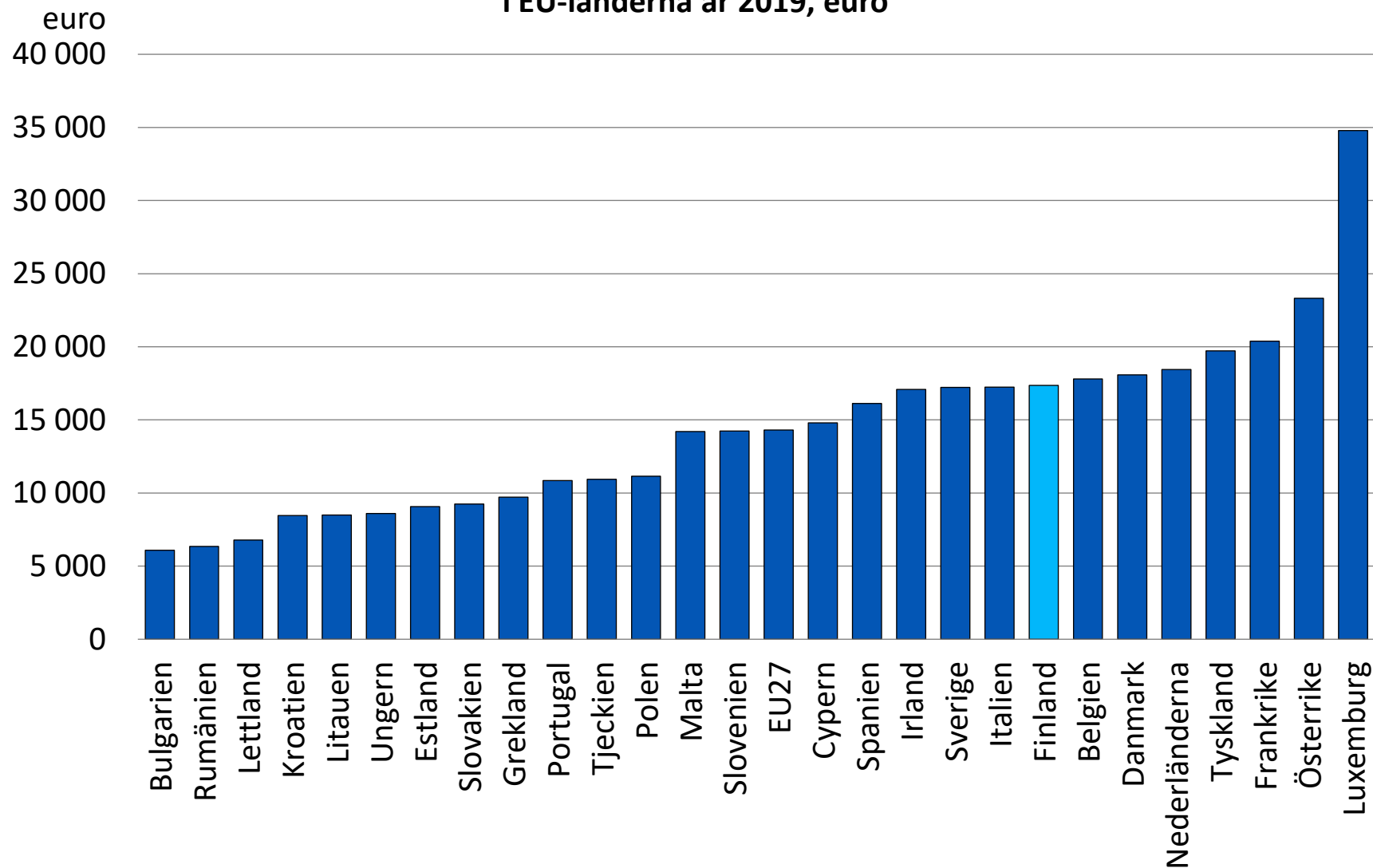
Hurdan är finländarnas ekonomiska ställning i början av 2020-talet jämfört med medborgare i andra EU-länder?

.....
Källa: EU-SILC.

Köpkraften av de inkomster som personer i pensionsåldern har är något högre än EU-genomsnittet i Finland

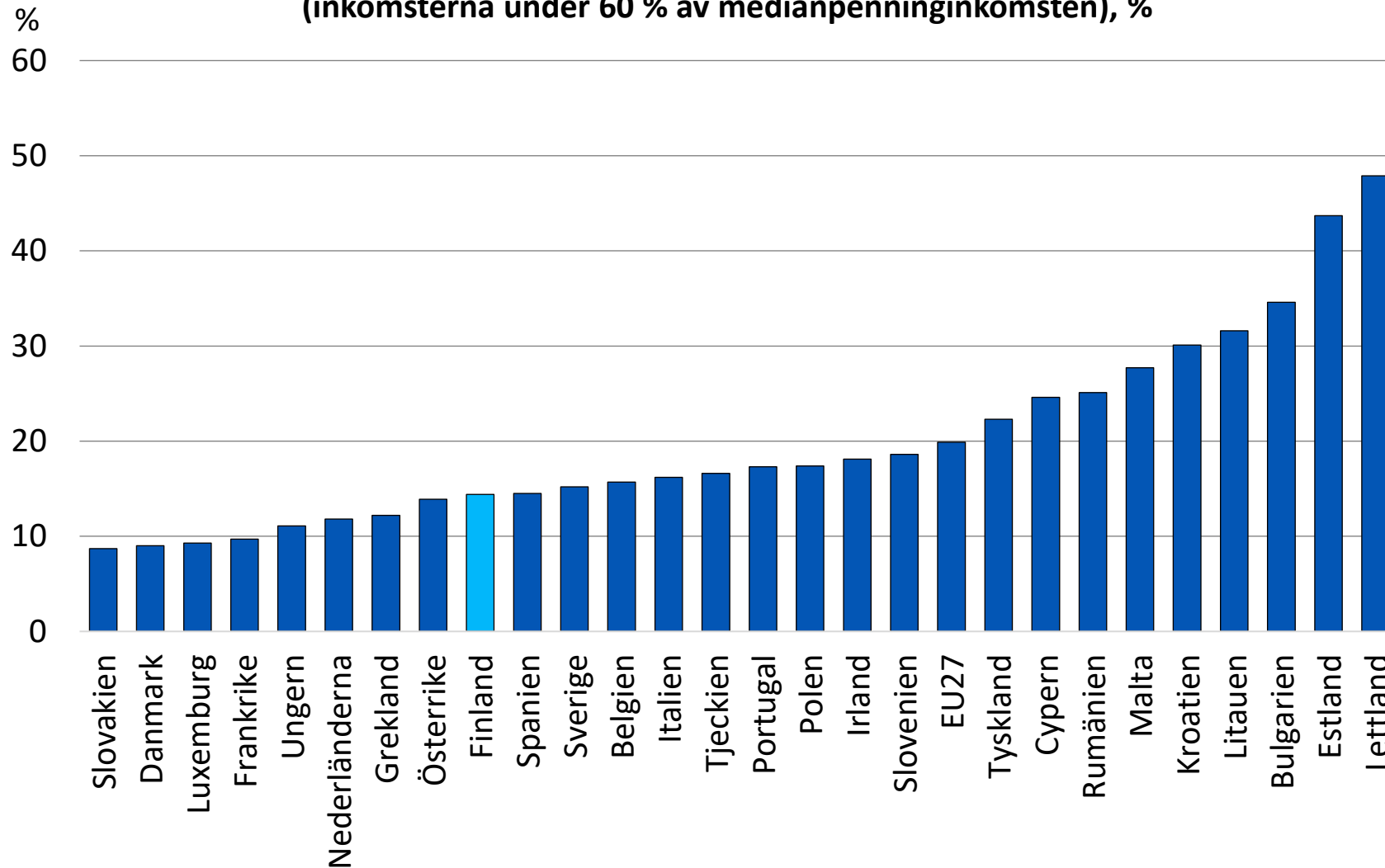
Köpkraften av medianårsinkomsten bland personer i pensionsålder (65 +)
i EU-länderna år 2019, euro

Inkomsternas köpkraft anger inkomsternas nivå, när skillnaderna i prisnivå mellan olika länder har beaktats.

I Finland är fattigdomsriskerna bland personer i pensionsåldern lägre än EU-genomsnittet

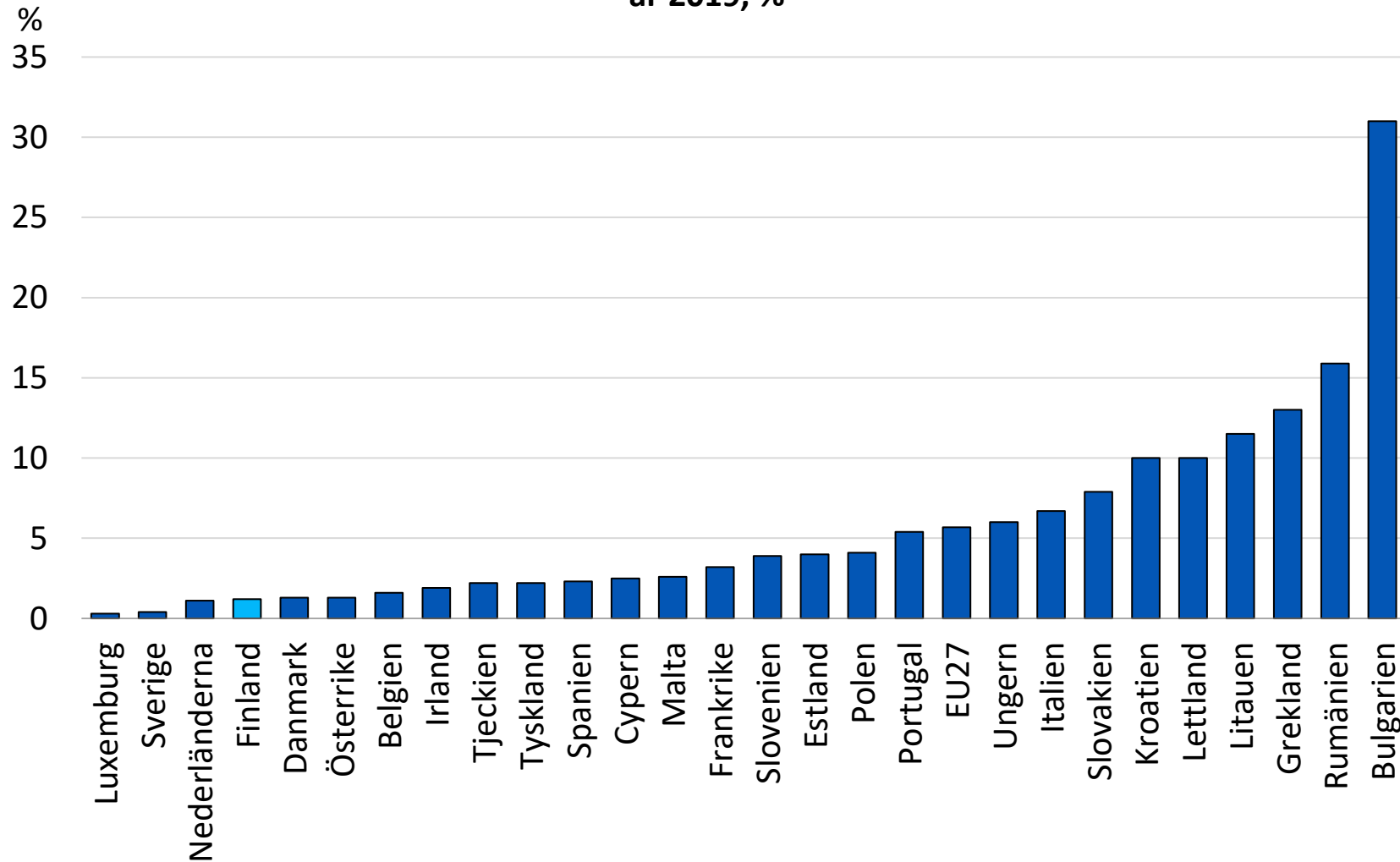
Fattigdomsriskerna bland personer i pensionsåldern (65+) i EU-länderna år 2019
(inkomsterna under 60 % av medianpenninginkomsten), %

Fattigdomsriskerna är större bland de ensamboende än bland samboende och nära EU:s medelnivå.

Allvarlig materiell fattigdom i pensionsåldern är klart sällsyntare i Finland än i EU-länderna i medeltal

Allvarlig materiell fattigdom bland personer i pensionsåldern (65+) i EU-länderna år 2019, %

Svårigheter eller stora svårigheter med att täcka vanliga utgifter upplevs också jämförelsevis sällan i Finland (sammanlagt 2,8 %).

Medeltalet i EU-länderna är 21,5 procent.

Vad upplever pensionärerna har betydelse för hur de klarar sig ekonomiskt?

Källa: Enkätundersökning om pensionärernas ekonomiska välfärd, öppna svar, 2020, Pensionsskyddscentralen.

Saker som är av betydelse för pensionärernas upplevda ekonomi vid sidan av inkomster och förmögenhet

- ✓ Hälsa
 - Den egna eller makens hälsa och en eventuell försvagning av den
- ✓ Kostnader för boende och transporter
 - T.ex. hyra, renoveringar, användning av bil i glesbygden
- ✓ Sociala relationer, bl.a. familjerelationer
 - Hjälpa av make, släktingar och bekanta
- ✓ Sättet att förhålla sig till en knapp ekonomi
 - Åsikter om orättvisa i fråga om pensionen och beskattningen av den
 - Olika sätt att anpassa sig till den ekonomiska situationen: t.ex. en sparsam livsstil, självhushållning (bär- och svampplockning, trädgårdsodling mm.)

Närmare

Eläkkeet ja eläkeläisten toimeentulo

Kehitys vuosina 1995–2020 (Pensioner och pensionärernas ekonomi: utvecklingen åren 1995–2020)

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-691-357-8>

Redaktörer: Susan Kuivalainen, Juha Rantala, Kati Ahonen, Kati Kuitto, Liisa-Maria Palomäki och Jyri Liukko

e-post: [fornamn.efternamn\(at\)etk.fi](mailto:fornamn.efternamn@etk.fi)

Läs mer

Blogginlägg: [Velka on pienituloiselle usein taloudellinen rasite.](#)

Blogginlägg: [Miten suomalaiset eläkeläiset pärjäävät EU-vertailussa?](#)

Blogginlägg: [Terveys ja sosiaaliset suhteet tärkeitä eläkeläisten toimeentulolle](#)

Blogginlägg: [Miksi eläkkeiden kasvu on pysähtynyt?](#)

Artikel: [Mistä eläkeläisten tulot koostuvat? \(Työeläkelehti 1/2023\)](#)